

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

Br:

Podgorica, 22. jul 2011. godine

**Informacija o rezultatima predsjedavanja Crne Gore
Centralno-evropskom inicijativom (CEI), Jadransko-jonskom
inicijativom (JJI), Procesom saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECP) i
Američko-jadranskom poveljom (A5)**

Jačanje regionalne saradnje predstavlja jedan od spoljno-političkih prioriteta Crne Gore i jedan od preduslova za članstvo u Evropskoj uniji i NATO.

Organizacijom značajnog broja sastanaka (u okviru CEI 21 sastanak, JJI 13 sastanaka, SEECP 23 sastanka i A5 5 sastanaka) Crna Gora je pokazala da posjeduje sve neophodne kapacitete za njihovu organizaciju na najvišem političkom ali i ekspertskom nivou. Visok politički nivo učešća šefova država/vlada i ministara na završnim sastancima, često po prvi put u istoriji Inicijativa, potvrda je značaja regionalne saradnje i revitalizacije rada pojedinih inicijativa, kao i uvažavanja pozicije Crne Gore i prepoznatljivosti njenog rada i zalaganja na regionalnom i međunarodnom planu.

Crna Gora je pokazala fleksibilnost, konstruktivnost i inicijativnost kroz procese predsjedavanja i dokazala se kao dobar pregovarač i posrednik oko najosjetljivijih pitanja (SEECP-Kosovo, A5-Deklaracija), tim prije što pomenute inicijative obuhvataju kako raznoliko članstvo, tako geografsku i programsku usmjerenost.

U svakoj od inicijativa pod našim predsjedavanjem napravljeni su suštinski pomaci, osnaženi kontakti i formalizovane linije saradnje regiona sa EU i NATO, sa akcentom na projektno-orjentisane aktivnosti. Istovremeno, jako su osnaženi administrativno-logistički kapaciteti naše države.

Usvojena strateško-politička dokumenta iz najvažnijih oblasti zajedničke saradnje pokazuju stepen profilisanja regionalnih prioriteta kao i involviranosti i spremnosti

Crne Gore na konkretnu saradnju i unaprijeđenje sveobuhvatnog regionalnog dijaloga. Pri tome je komponenta jačanja kontakata i integralnog djelovanja sa EU od posebnog značaja.

Sa najviših evropskih i međunarodnih adresa, i od svih zemalja članica Inicijativa, Crnoj Gori su upućene pohvale za zalaganje i posvećenost regionalnim procesima.

Naša zemlja je zahvaljujući aktivnostima i postignutim rezultatima, prepoznata kao lider regionalne saradnje u jugoistočnoj Evropi, što predstavlja podsticaj za dalje uspješno djelovanje u regionalnim procesima i EU i NATO integraciji.

Crna Gora i CEI

Crna Gora je preuzela jednogodišnje predsjedavanje CEI 1. januara 2010. godine¹.

Vlada Crne Gore je bila ozbiljno i odgovorno posvećena realizaciji ciljeva i programa CEI, kroz implementaciju Prioriteta predsjedavanja i Kalendara aktivnosti. Organizacijom 21-og sastanka koji su pokrivali najrazličitije nivoe i oblasti saradnje, Crna Gora je znatno prevazišla obim aktivnosti dosadašnjih predsjedavajućih i time dokazala da posjeduje adekvatne administrativne, tehničke i logističke kapacitete da bude dobar domaćin i uspješno organizuje i vodi predsjedavanje sa brojnim sastancima i susretima.

Organizovani su sljedeći sastanci: šest sastanaka Komiteta nacionalnih koordinatora (KNK), tri sastanka Međunarodne ekspertske grupe za jačanje CEI, pet ministarskih sastanaka, pet sastanaka na ekspertskom nivou i dva sastanka iz parlamentarne dimenzije: Parlamentarni Odbor-Cetinjski parlamentarni forum, i Parlamentarna skupština.

Crna Gora je pokazala da je spremna da bude aktivni učesnik i inicijator različitih regionalnih aktivnosti i time ojača svoju ulogu i prepoznatljivost u regionu i šire. Za svoj konstruktivni pristup predsjedavanju, odnosu sa zemljama članicama CEI na bilateralnom i multilateralom planu, kao i odlukama koje je inicirala, Crna Gora je prepoznata kao lider regionalne saradnje na prostoru jugoistočne Evrope i dobila priznanje svih zemalja učesnica CEI, Izvršnog sekretarijata CEI i sa najznačajnijih međunarodnih adresa.

Osim što je doprinijela kontinuiranom dijalogu, konstruktivnoj razmjeni mišljenja i unaprijeđenju projektne saradnje, Crna Gora je opravdala povjerenje zemalja učesnica CEI kada je u pitanju reforma Inicijative, za koju je dobila mandat i

¹ Zemlje članice CEI: Albanija, Austrija, Bjelorusija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Češka, Hrvatska, Italija, Mađarska, Makedonija, Moldavija, Poljska, Rumunija, Slovačka, Slovenija, Srbija i Ukrajina.

čemu je bila posvećena, kroz osnivanje i aktivno učešće u radu Međunarodne grupe eksperata na izradi političkih, strukturnih i finansijskih smjernica za bolje prilagođavanje CEI potrebama regiona. Aktivnosti našeg napredsjedavanja na tom planu rezultirali su usvajanjem strateško-političkog dokumenta "Budvanske preporuke za jačanje CEI" od strane ministara vanjskih poslova zemalja članica Inicijative. Preporuke su dokaz konkretnih aktivnosti i zalaganja Crne Gore da se CEI usmjeri u pravcu racionalnog, konkretnog i ostvarljivog programskog rada, a za dobrobit zajedničke evropske budućnosti svih njenih članica.

Sa spoljno-političkog aspekta, sastanak ministara vanjskih poslova na temu: "Regionalna saradnja u kontekstu evropskih integracija" bio je najznačajniji sastanak tokom crnogorskog predsjedavanja CEI. Osim usvajanja Preporuka, razmatrana su i aktuelna kretanja u regionu, odnosi sa EU i mogućnosti konkretne projektne saradnje sa EK i međunarodnim finansijskim institucijama, u prvom redu EBRD. Sastanak je bio značajan sa aspekta uvrščivanja regionalne saradnje i veza među zemaljama članicama CEI, posebno sa onima koje su dio širih integracionih procesa. Kao prvi, odvojeni, ministarski sastanak ove vrste u istoriji CEI (organizovan nezavisno od Samita), poslužio je kao prilika da se Crna Gora pokaže kao značajan činilac političkih procesa, ali i kao dobar domaćin koji posjeduje adekvatne administrativne i logističke kapacitete za organizaciju velikih skupova, za šta je Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija dobilo pohvale svih učesnika. Ujedno, ovo je bio sastanak sa najvećim odzivom ministara vanjskih poslova u istoriji CEI (ukupno 7: osim Crne Gore, prisutni su bili šefovi diplomatija Italije, Srbije, Albanije, Slovačke, Bosne i Hercegovine i Makedonije).

Vodeći se glavnim prioritetima predsjedavanja, Crna Gora je težila promovisanju tješnje saradnje sa Evropskom Unijom i to posebno onih članica CEI koje nisu članice EU. Sve to bilo je na liniji daljeg unaprijeđivanja dobrosusjedskih odnosa i regionalne saradnje zemalja članica CEI i sprovođenja sveukupnih društvenih reformi radi usvajanja zajedničkih evropskih vrijednosti i standarda. Tokom predsjedavanja, pojedine članice CEI ostvarile veoma značajne iskorake u pravcu pridruživanja EU, a Crna Gora je dobila status kandidata za članstvo u EU.

Jedan od prioriteta predsjedavanja bila je i implementacija Budvanskih preporuka, čemu se Vlada Crne Gore posebno posvetila. U tom kontekstu, odluka da se sastanak ministara vanjskih poslova održi odvojeno od Samita predsjednika država ili vlada i kasnije odluka o neodržavanju Samita je ocijenjena kao racionalno i svrsishodno rješenje i izazvalo je pozitivne reakcije svih članica Inicijative.

Crna Gora i JJI

Crna Gora je započela jednogodišnje predsjedavanje JJI 28. juna 2010. godine². Ocijenjeno je kao uspješna misija u kojoj je jačanje regionalne saradnje jasan motiv i preduslov za napredak svih zemalja Jadransko-jonskog basena, posebno kad je u pitanju ispunjavanje njihove EU agende i život u zajedničkoj evropskoj porodici. Posebno je sa različitih adresa iz Brisela pozitivno ocijenjeno angažovanje Crne Gore u okviru aktivnosti na izradi EU Strategije za Jadransko-jonski makroregion, ključnog mehanizma za uvođenje svih Jadransko-jonskih zemalja u Evropsku uniju.

Prioritetne aktivnosti Crne Gore tokom predsjedavanja JJI bile su: izrada EU Strategije za JJ makroregion, jačanje saradnje u oblasti ekonomije, malih i srednjih preduzeća, saobraćaja, zaštite životne sredine, kulture. Jedan od ključnih ciljeva predsjedavanja bio je i razvoj turizma, posebno ruralnog i eko turizma. Unaprijeđenje parlamentarne saradnje, kao i sinergija različitih regionalnih organizacija takođe su bili u fokusu aktivnosti CG predsjedavajućeg JJI.

U organizaciji nadležnih crnogorskih ministarstva u proteklom periodu održano je 13 sastanaka. Osim Okruglih stolova o među-univerzitetskoj saradnji; turizmu; malim i srednjim preduzećima; pomorskoj saradnji; zaštiti životne sredine i protivpožarnoj zaštiti, održana je Radionica iz oblasti turizma, kao i dva sastanka visokih zvaničnika JJI i Konferencija predsjednika parlamenata. Njihovom uspješnom organizacijom naša zemlja se pokazala kao odličan domaćin, istovremeno promovišući svoje prirodne potencijale.

Sastanak Savjeta ministara JJI, održan u Briselu 23. maja 2011. godine, u koorganizaciji sa Komitetom regiona EU, predstavlja krunu crnogorskog predsjedavanja JJI, događaj koji sublimira sve rezultate postignute u periodu od jedne godine. Na sastanku u Briselu je usvojena zajednička Deklaracija koja oslikava predano i aktivno djelovanje Crne Gore tokom predsjedavanja JJI i predstavlja rezultate postignute u međudejstvu sa ostalim zemljama članicama ove inicijative. Pored ministara vanjskih poslova jadransko-jonskih zemalja, učešće na ovom sastanku su uzeli i visoki predstavnici EU (predsjednik Komiteta regiona EU, komesar za ribarstvo i pomorsku politiku EU i zamjenik direktora Generalnog direktorata za proširenje EU), koji su odali priznanje Crnoj Gori za postizanje uspjeha u procesu evropskih integracija i doprinos kad je u pitanju uključivanje svih zemalja Zapadnog Balkana u EU okvire, što je bila jedna od dominantnih aktivnosti CG predsjedavanja JJI.

² Zemlje članice JJI: Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Grčka, Hrvatska, Italija, Slovenija i Srbija.

Crna Gora i SEECP

Crna Gora je preuzela jednogodišnje predsjedavanje SEECP 23. juna 2010³. godine i shodno prioritetima i programu aktivnosti realizovala utvrđene obaveze. Predsjedavanju SEECP pod motom: „Regionalnom saradnjom do zajedničkih ciljeva“ pristupilo se sa posebnom pažnjom imajući u vidu politički okvir djelovanja Procesa saradnje. Vlada Crne Gore je bila ozbiljno posvećena realizaciji svih strateških ciljeva SEECP što je pokazano kroz uspješno održana 23 sastanka i implementaciju prioriteta predsjedavanja.

Tokom jednogodišnjeg predsjedavanja održano je šest sastanaka na ministarskom nivou, tri sastanka na nivou generalnih direktora, dva na ekspertskom nivou, četiri sastanka političkih direktora, četiri Koordinaciona sastanka SEECP Trojke, RCC i EK, kao i tri sastanka u okviru Parlamentarne dimenzije – dva sastanka radne grupe parlamentarne dimenzije i Konferencija predsjednika parlamenata država učesnica SEECP.

Najvažniji sastanak na najvišem političkom nivou bio je Samit šefova država i vlada SEECP, održan 30. juna 2011. godine na Svetom Stefanu, čiji je domaćin bio predsjednik Crne Gore, uz učešće predsjednika Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Makedonije i Moldavije i predsjednika Vlade Bugarske. Samit SEECP bio je veoma uspješan u funkciji potvrde posvećenosti svih regionalnih partnera daljem unapređenju i produbljivanju saradnje među državama učesnicama Procesa na polju pravosuđa i unutrašnjih poslova, oblasti bezbjednosti i odbrane, parlamentarne saradnje, borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala i konceptu održivog razvoja.

Dan uoči Samita održan je sastanak ministara vanjskih poslova, na kome su osim Crne Gore, učestvovali ministri vanjskih poslova Albanije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Grčke, Makedonije, Srbije i Turske. Šefovi delegacija zaključili su je zajednička obaveza iznalaženje formule za uključivanje svih zemalja Zapadnog Balkana u sve regionalne inicijative, na putu ka EU i NATO. Odali su priznanje Crnoj Gori za uspjeh ostvaren tokom predsjedavanja, izrazivši zadovoljstvo procesima u regionu i složili sa činjenicom da treba uložiti dodatne napore za jačanje politike dobrosusjedstva, regionalne saradnje i stabilnosti.

Crna Gora je intenzivno sarađivala sa RCC, za šta je dobila pohvale svih zemalja SEECP koje se temelje na konkretnim dokazima zajedničkog djelovanja (otvaranje Regionalne škole za državnu upravu u Danilovgradu, otvaranje Sekretarijata Radne grupe za kulturu i društvo na Cetinju, brojni zajednički sastanci i pripremljena dokumenta). Fokusirajući se na prioritete i aktivnosti predviđene programom predsjedavanja koji su bili komplementarni sa implementacijom Strategije i Radnog programa RCC 2011-2013, ostvaren je značajan nivo sinergije između SEECP i RCC koji je od presudnog značaja za

³ Zemlje članice: Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Grčka, Hrvatska, Makedonija, Moldavija, Rumunija, Slovenija, Srbija i Turska.

dostizanje mira, stabilnosti i ekonomskog prosperiteta regiona i njegove pune integracije u evropske i evroatlantske strukture.

Crna Gora je, u potpunosti, opravdala povjerenje i očekivanja zemalja učesnica SEECP. Aktivnosti našeg predsjedavanja rezultirale su usvajanjem strateško-političkih dokumenata (Deklaracija SEECP, Godišnji izvještaj generalnog sekretara o regionalnoj saradnji u JIE, Zajednička izjava ministara odbrane, Budvanska deklaracija o jačanju regionalne saradnje i koordinacije u borbi protiv organizovanog kriminala u jugoistočnoj Evropi, Zajednička deklaracija ministara pravde i ministara unutrašnjih poslova zemalja članica SEECP u vezi sa odobravanjem Regionalnog strateškog dokumenta za pravdu i unutrašnje poslove za period 2011-2013. godine, sa pratećim Akcionim planom, kao i Deklaracija o jačanju regionalne saradnje u promovisanju energije u kontekstu održivog razvoja i zelene ekonomije u Jugoistočnoj Evropi). Sva ova dokumenta pokazuju stepen involviranosti i zalaganja Crne Gore na planu unaprijeđenja sveobuhvatnog regionalnog dijaloga.⁴

Crna Gora i A5

Crna Gora je od 01. januara do 30. juna 2011. godine predsjedavala Američko-jadranskom poveljom⁵. U okviru akcionog plana predsjedavanja realizovane su sljedeće aktivnosti: sastanak političkih direktora zemalja članica A5; sastanak šefova štabova generalštabova A5; seminar „Jačanje javne podrške u procesu evroatlantskih integracija – regionalna iskustva“; sastanak ministara odbrane zemalja članica A5; i sastanak Partnerske komisije A5 (na nivou ministara vanjskih poslova).

Generalna ocjena je da su aktivnosti tokom crnogorskog predsjedavanja bile veoma uspješne, sa visokim nivoom predstavljenosti svih članica, i uz niz konkretnih rezultata koji će nesumnjivo doprinijeti prepoznatljivosti A5 kao značajnog foruma za unapređivanje stabilnosti u regionalim, evroatlantskim i širim okvirima, kao i boljem pozicioniranju Crne Gore. Nastojalo se da se u Akcioni plan uvrste teme od značaja za zemlje članice, aktuelnu fazu integracija članica koje su u procesu pristupanja NATO, a shodno tome i da se kroz organizovane događaje iskoriste iskustva zemalja A5 koje su već pristupile Alijansi.

Inicijativa o zajedničkom regionalnom doprinosu ISAF Misiji u Avganistanu u vidu podrške NATO Misiji za obuku (NATO Training Mission), finalizirana je tokom crnogorskog predsjedavanja, što predstavlja veliki uspjeh za Crnu Goru. Dogovoreno je da se zajednički tim tokom septembra 2011. pošalje u Vojno-

⁴ Kompletan Informacija o rezultatima predsjedavanja Crne Gore SEECP, uz Izvještaj sa završnih sastanaka u okviru predsjedavanja, je pripremljena kao odvojeni dokument, koji će takođe razmatrati Vlada Crne Gore.

⁵ Zemlje članice A5: Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Crna Gora, Makedonija i SAD.

policijsku školu u Kabulu. Tim će brojati oko 40 članova, i biće zadužen za obuku oko 200 avganistanskih vojnih policajaca. Crna Gora će u timu imati 4 pripadnika, a u septembru će biti upućena dva (1 štabni oficir i 1 podoficir u S-1 sekciji, u komandi Vojno-policijske škole). Nakon što je Parlament 05. jula usvojio Odluku o povećanju broja pripadnika Vojske Crne Gore u ISAF misiji za još pet, stvoreni su i normativni uslovi za naše angažovanje u okviru zajedničkog tima. Ova inicijativa je od strane saveznica prepoznata kao pozitivan primjer regionalne saradnje u cilju promocije stabilnosti i mira, koja ima poseban značaj u kontekstu napora za ostvarivanje tranzicije na avganistansko vođstvo do kraja 2014. godine.

Veliki uspjeh crnogorskog predsjedavanja svakako predstavlja i učešće generalnog sekretara NATO Andersa Foga Rasmusena na sastanku Partnerske komisije A5 u Budvi, što je prvi put da je generalni sekretar prisustvovao ministarskom sastanku u okviru ovog foruma. Ovim je dat važan signal podrške A5, i, prije svega, ohrabrenje Crnoj Gori i regionu u pogledu dalje evroatlantske perspektive. Rasmusen je u obraćanju ovom prilikom istakao da je Crna Gora, posvećenim i aktivnim učešćem u MAP-u i konstruktivnom ulogom u regionu i pruženim doprinosom međunarodnom miru i sigurnosti, postala dobar primjer i napravila značajan progres u procesu evroatlantskih integracija i približavanju NATO. U tom smislu, ohrabrio je Crnu Goru da nastavi sa postojećim naporima, i potvrdio da je evroatlantska integracija Zapadnog Balkana najbolja garancija za mir, progres i prosperitet regiona.

Sastanak Partnerske komisije okončan je usvajanjem Zajedničke izjave, koja je usvojena konsenzusom od strane ministara vanjskih poslova država članica. U završnoj deklaraciji se, između ostalog, pozdravlja učešće Kosova u svojstvu posmatrača u okviru A5 i ohrabruje učešće Srbije. S obzirom na osjetljivost ovog pitanja koje je tokom makedonskog predsjedavanja bilo razlog neusvajanja zajedničke deklaracije, može se reći da je Crna Gora usvajanjem deklaracije, a pogotovo teksta koji sadrži navedenu formulaciju napravila pomak u uključivanju Kosova u regionalne okvire saradnje. Usvajanjem deklaracije formalno je okončano crnogorsko predsjedavanje, koje je preuzela Albanija.

Ocjena predsjedavanja:

Predsjedavanje regionalnim inicijativama u proteklom jednoipogodišnjem periodu, kroz definisanje i realizaciju utvrđenih prioriteta predsjedavanja i kalendara aktivnosti organizacijom 62 sastanka na raznim nivoima, ocijenjeno je kao uspješno i konstruktivno. Crna Gora se potvrdila kao pouzdan, odgovoran i posvećen partner, spremna da adekvatno odgovori na najrazličitije političke izazove. Predsjedavanje regionalnim inicijativama je takođe bilo u funkciji jačanja administrativnih kapaciteta zemlje. Zahvaljujući aktivnostima i postignutim rezultatima, prepoznata je kao lider saradnje na prostoru jugoistočne Evrope od strane međunarodne zajednice, što predstavlja podsticaj za dalje uspješno djelovanje u regionalnim procesima i EU i NATO integraciji.

PRIJEDLOG ZAKLJUČAKA

1. Vlada Crne Gore, na sjednici od _____, razmotrila je i usvojila Informaciju o rezultatima predsjedavanja Crne Gore Centralno-evropskom inicijativom (CEI), Jadransko-jonskom inicijativom (JJI), Procesom saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECp) i Američko-jadranskom poveljom (A5).
2. Vlada Crne Gore je ocijenila da je Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija uspješno vodilo i koordiniralo aktivnosti predsjedavanja Centralno-evropskom inicijativom (CEI), Jadransko-jonskom inicijativom (JJI), Procesom saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECp) i Američko-jadranskom poveljom (A5).